

STRATEGIE

Odborového sdružení Čech, Moravy, Slezska, odborová organizace
po VII. sjezdu, konaného dne 9.12.2017

Listopadovým převratem z roku 1989 došlo ke ztrátě postavení odborového hnutí v Československu a posléze v české i Slovenské republice. Plnění historické úlohy a poslání odborového hnutí při obhajobě práv pracujících se stalo složitější a obtížnější. Odborové hnutí znovu zápasí o své postavení při obhajobě práv pracujících a musí neustále prosazovat svou opodstatněnost. Musí také znovu bojovat o nabytí své ztracené jednoty.

Nacházíme se dnes v období, kdy je zcela dokončena transformace společnosti na kapitalistickou. V obchodních společnostech - podnicích a firmách, ale i v podnicích velkých živnostníků nemají jejich vlastníci žádný zájem o zakládání a působení odborových organizací. Svým postavením „vlastníka“ nejen znemožňují odborovým organizacím činnost, ale dokonce si namnoze přivlastňují jeho úlohu známou z první buržoazní republiky. Jednotné odborové hnutí bylo, ne náhodou, velice rychle po listopadu 1989 rozbito. Většina odborových svazů se dnes hlásí ke „žlutácké“ Evropské odborové konfederaci. Těmto centrálám se nepodařilo v devadesátých letech uhájit jednotnou úpravu pracovního práva ani práva odborů při obhajobě ekonomických a sociálních zájmů zaměstnanců a při kontrole bezpečnosti práce. Politikou ústupků tak byly odbory vyřazeny ze spolurozhodování ve věcech nejen pracovně právních, ale i mzdových, bezpečnosti práce a sociálních. Díky politice ústupků vládnoucí elity vycítily možnost zaútočit i na solidární důchodový systém. Dnes odbory mají velmi omezená práva a ve většině případů jsou odkázány na zdoluhavá soudní řešení.

Ani proces započatý v roce 2006 přijetím nového zákoníku práce k znovunabytí alespoň části ztracených odborářských práv není jednoduchý. Odborové svazy sdružené v Evropské odborové konfederaci neustále lavírují a ustupují. Nový zákoník práce je opět oklešťován, nový občanský zákoník znamenal pus dostat odbory mimo podniky a firmy. Pro odborové hnutí je to však velká výzva ne vzdát se svého boje a svého poslání.

Trpělivost z naší strany sice neubývá, ale také nedostačuje k dosažení potřebného obratu. Pokračující pokles odborové organizovanosti dnes už nespočívá v rozbití velkých průmyslových podniků jako v devadesátých letech. Je způsoben celkovou ekonomickou situací a cílenou politickou dehonestací odborové organizovanosti. Je také podpořen vlastníky firem, které se snaží vytěsnit odbory za brány svých podniků a firem. Je náš úkol hovořit neustále s dělníky a ostatními pracujícími, se zaměstnanci ve všech sférách národního hospodářství a vysvětlovat význam odborové organizovanosti pro zaměstnanost, výši mzdy a platu, při ochraně když dochází k porušování pracovních práv, ochrany zdraví při práci a sociálním zajištění.

Je to úkol nadmíru velký, ale možný. Nadále nemůžeme polevovat v programových cílech našich předchozích sjezdů a cílech Světové odborové federace, jíž jsme členy. Programové cíle a principy, vytyčené již zakládajícím sjezdem jsou považovány nadále za historicky perspektivní.

Naším cílem je: „Solidarita pracujících, právo na práci a důstojnou odměnu za ni, důstojné zabezpečení ve stáří.“

Hlavní cíle ÚZ OS ČMS pro období 2017 až 2021

1. Ochrana zaměstnanců, zastoupení ve sporech se zaměstnavatelem, BOZP, atd.
2. Kolektivní vyjednávání o kolektivních smlouvách, jednání o mzdách, platech, pracovní době, dovolené, pracovních podmínkách, Fondu kulturních a sociálních potřeb, atd.

3. Prosazení se v krajských radách hospodářské a sociální pomoci a usilovat o zastoupení v celostátní radě hospodářské a sociální pomoci (tripartitě).
4. Naplňování a použití stávkového fondu.
5. Pokrýt potřeby výkonu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
6. Služby a vzdělávání pro ZO OS ČMS a členy odborového sdružení.
7. Upevňování OS CMS, přijímání nových členů a zakládání nových odborových organizací.
8. Plnění závazků vyplývajících z členství v Světové odborové federace.

Dosažení hlavních cílů předpokládá zejména:

- zajištění dlouhodobé finanční stability OS ČMS,
- dostatečnou výši členské základny platicí plné členské příspěvky,
- zvýšení podílu angažované členské základny, včetně odborových funkcionářů,
- zlepšení informačních toků mezi centrálou a základními a územními organizacemi, mezi členy OS ČMS,
- zprovoznění funkčních internetových stránek a zvýšení propagace OS ČMS,
- zvyšovat autoritu OS CMS u sociálních partnerů a ve společnosti,
- využívat formy spolupráce a podpory od členských organizací SOF, jiných odborových svazů a občanských organizací,
- zabezpečí výkonu bezpečnosti práce,
- zabezpečení formy právní pomoci.

Programové principy, cíle a požadavky, vytyčené zakládajícím sjezdem OS CMS jsou považovány za nadále trvalé:

- Hájit práva a zájmy lidí, pro něž mzda a plat za práci jsou hlavním zdrojem obživy, prosazovat právo odborů spolurozhodovat ve mzdových otázkách se zaměstnavatelem. To především ve stanovení minimálních mezd a platů v rámci kolektivního vyjednávání.
- Prosazovat mzdovou a platovou diferenciaci podle skutečných výsledků práce a kvalifikace, za stejnou práci náleží stejná odměna.
- Prosazovat dodržování Ústavy, Základní listiny práv a svobod a mezinárodních úmluv o lidských právech a svobodách včetně práva sdružovat se v odborech.
- Prosazování důstojných pracovních a životních podmínek, udržení zaměstnanosti, obhajobu sociálních jistot, péči o zdraví, bezpečnost a vzdělání.

Období, ve kterém bude tento program naplňován, je charakterizováno prohlubováním další globalizace světového hospodářství, tlakem soudobého imperialismu na liberalizaci pracovního práva a sociálních standardů. Česká republika jako člen Evropské unie musí čelit dumpingu pracovních právních ochrany, tlaku na udržení levné pracovní síly a hrozbě zavedení EURA jako naší měny.

- Prosazení vyrovnání ceny pracovní síly vyjádřené výší mezd a platů za stejnou práci, mezi zeměmi Evropské unie a Českou republikou, boj proti levné pracovní síle a za zvyšování minimální mzdy alespoň na úroveň 50% průměrné mzdy a nad hranici chudoby.
- Zvýšení starobních důchodů, stanovení minimálního důchodu na úrovni minimální mzdy. Zabezpečení plnohodnotné zdravotní péče hrazené ze zdravotního pojištění bez doplatků.
- Obrana a posílení standardů pracovněprávního systému, sociálního a zdravotního zabezpečení.
- Zajištění dostupnosti důstojného bydlení rodinám zaměstnanců s nízkými příjmy, rodičům samoživitelům nezaopatřených dětí, nezaměstnaným, mladým rodinám a seniorům.
- Odmítnutí další zvyšování věkové hranice pro odchod do starobního důchodu nad 65 a naopak její snížení na 63 let. Odmítnutí snah privatizovat důchodkový systém.
- Odmítnutí zvyšování spoluúčasti na zdravotní péči, zvyšování doplatků za léky a prosazení

zrušení třídní kareční doby při pracovní neschopnosti.

- Odmítnutí další privatizace sociálního systému.

Prosazovat právo na práci a svobodnou volbu zaměstnání, právo na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky, právo na ochranu proti nezaměstnanosti. Dále stanovení normativů sociální politiky, režimu pracovní doby, práce ve dnech pracovního klidu, přestávek mezi směnami i mezi pracovními týdny při srovnávání fondu pracovní doby, dovolené na zatavenou, bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, přesčasové práce, pracovní pohotovosti, překážek v práci, mzdového vyrovnání při jed. jednostranném ukončení pracovního poměru při kolektivním vyjednávání.

Důsledné dodržování osmihodinové pracovní doby.

Kolektivní vyjednávání

Novým zákoníkem práce z roku 2006 a následně jeho změnami se stále více výrazná část úpravy pracovněprávních podmínek a mzdových podmínek přesouvá do oblasti kolektivního vyjednávání. narůstá tak význam a smysl odborové organizovanosti. Zlepšení v oblasti kolektivního vyjednávání může přispět k zlepšení pracovních a mzdových podmínek zaměstnanců a tím k zvýšení jejich životní úrovně.

Ze strany zaměstnavatelů roste tlak využít kolektivního vyjednávání na snižování dosavadních vyjednaných pracovních a sociálních výhod, prodlužování pracovní doby, postupné přechody na pracovní smlouvy na dobu určitou, nahrazování kmenových zaměstnanců pracovníky agentur a tlak ke snižování ceny pracovní síly.

proti tomu je třeba postavit požadavky naopak na zajištění dlouhodobé stability pracovního poměru zaměstnanců, růst mezd a platů tak aby odrážely růst skutečných životních nákladů a umožňovaly důstojné pokrytí nejen základních životních potřeb, ale i vícestranný rozvoj zaměstnance a jeho rodiny.

OS ČMS bude prosazovat uzavírání kolektivních smluv na období jak jednoho roku tak i na období víceleté. Zaměří se přitom prvořadě na růst mezd a platů a na poskytnutí záruk proti propuštění zaměstnanců.

Zákonem stanovený rozsah kolektivního vyjednávání budeme prosazovat rozšířit o příspěvky zaměstnavatelů na dopravu do zaměstnání, zakoupení bytu, rekreaci, lázeňskou péči. Za nedílnou součást kolektivního vyjednávání prosazovat ochranu pracujících žen, mladistvých, dodržování pracovněprávních předpisů, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ochranu zaměstnanců v předdůchodovém věku, rodičů samoživitelů, nezaopatřených dětí.

Služby a vzdělávání

- Legislativně zpracovat systémové řešení dlouhodobé nezaměstnanosti, kvalitnější a progresivnější systém sociální ochrany dlouhodobě nezaměstnaných a jejich postupného zapojování zpět do pracovního procesu.
- Znovu se vrátit k prosazování myšlenky postupného zkracování pracovní doby při zachování výše mzdy a platu a zaručení prvního zaměstnání absolventů škol. Provázat odborné učňovské školství s potřebami trhu práce prostřednictvím jednotlivých firem a veřejného sektoru (státu, krajů a obcí). Prosazovat zákaz propouštění zaměstnanců v předdůchodovém věku.
- Prosazovat vytvoření Fondu zaměstnanosti a sjednotit délku podpory v nezaměstnanosti a výši podpor v nezaměstnanosti s životním minimem a dobou pojištění.
- Poskytovat právní pomoc v pracovně právních vztazích a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Zvýšit podporu státu rodinám s dětmi a zpřístupnit mladým rodinám samostatné bydlení.

- Zvýšit kupní sílu dětských přídatků na úroveň roku 1989 a odstranit administrativní náročnost jejich poskytování;
- Snížit daňové zatížení rodin s nezaopatřenými dětmi, včetně progresivního zvýhodnění vícedětných rodin;
- Usilovat o zabezpečení dostupnosti vlastnického bydlení rodinám s průměrnými příjmy. Navrhnout novelizaci zákona o stavebním spoření a zavedení nenávratného státního příspěvku k úvěru, stavby bytu a o valorizaci státních příspěvků. Přehodnotit zákon o stavebním spoření tak, aby státní příspěvek nebyl vázán na pět let spoření, ale na každý rok bez ztráty při výpovědi, a neumožňovat nepřiměřené výhody bankám a skutečně napomáhat dostupnosti bydlení rodinám s průměrnými příjmy, vedle snížení úrokové míry založit systém odpisování půjčky podle narozených dětí a sociální hranice příjmu rodičů, působit na organizování výstavby podnikavých a družstevních bytů s poskytováním bezúročných a stabilizačních půjček s případným odpracováním na základě svépomoci a pomoci;
- Napomáhat ve výstavbě menších bytů sociálního charakteru pro uvolňování větších bytů pro rodiny početnější a tak umožňovat slušné dožití osamoceným důchodcům.

Sociální - humanitární aktivity OS ČMS'

- Ustavit pracovněprávní a sociální poradny u všech Obvodních Rad OS ČMS.
- Členům poskytovat právní služby bezplatně, ostatním zájemcům za výhodných podmínek;
- Zabezpečovat materiální podporu v případě nouze z fondu K. Heneše;
- Nabídkovou službu volných pracovních míst;
- Zabezpečit funkčnost sociálního fondu při centrále OS ČMS;
- Tento „Vnitřní předpis“ byl schválen na 2. zasedání ÚZ OS ČMS, odborové organizace s účinností od 4.4.2018.
- Na každém stupni odborové výstavby spolupůsobit se zaměstnavatelem na vytváření sociálních programů v souladu se zásadami, vydanými státem, zakotvené v kolektivních smlouvách;
- Prosazovat jednotlivé národní pojištění platné pro všechny sociální skupiny (kategorie) pracujících a v době nemoci v poskytování dávek, dodržování zásady naprosté jednotnosti od prvního dne pracovní neschopnosti až do opětovného uschopnění;
- Prosazovat valorizaci důchodu. na zásadě s průměrným růstem mezd a platů pracujících v souvislosti s růstem reálných mezd a platů v uplynulém roce.

Bod 4: Propagace

Všestranný rozvoj spolupráce, vzájemné podpory a pomoci s členskými organizacemi Koordinačního výboru organizací důchodců, organizací zdravotně postižených žen, dětí a mládeže, politickými stranami považovat za prioritu působnosti na všech úrovních organizační výstavby OS ČMS. V souladu s podmínkami jednotlivých oblastí i centra, uzavírat dohody o spolupráci, organizovat společné vzdělávací, nátlakové akce, kulturní a turistické programy. Podporovat opodstatněné požadavky odborů a zaměstnanců.

Oblast propagace je dlouhodobě podceňovanou oblastí práce odborových organizací. Propagace je důležitá pro stabilizaci členské základny, pro stabilizaci financí, pro podporu našich společných kroků a pro vzestup prestiže ÚZ OS ČMS jak v národním, tak i v nadnárodním měřítku.

Na odbornou činnost jako je propagace, je nutno nepohlížet nejen z vnitřního úhlu pohledu, ale také zejména z vnějšku. Pro tuto oblast je vhodné získat externí spolupracovníky, kteří nám mohou doporučit vhodnou strategii, ale při využití vnitřních znalostí a dovedností.

Je nutné se soustředit na „prodej“, toho, co ZO ÚZ OS ČMS pro své členy a zaměstnance dělají. Např. pod heslem: A proto je důležité být členem OS ČMS!" Vydávat nadále „Občasník“.

Oblast propagace musí být zaměřena jak dovnitř ÚZ OS ČMS, tak vně, včetně propagace vůči dalším odborovým svazům.

Zachovat týdeník „Občasník“ pro přenos informací v kombinaci se zdokonaleným intranetem a internetem.

Speciálním tématem je práce s médii. Pro média však nejsou běžné aktivity odborů lákavé. Tuto oblast je nutné pochopit za pomoci profesionálů. Média by neměla být naším protivníkem, ale pomocníkem při prosazování našich požadavků.

Je však nutné si uvědomit, že uvnitř ÚZ OS ČMS působí problémové prvky, které jednotlivé kroky k dosažení cílů ovlivňují:

- kompromis mezi dobrovolností členství a odborovou disciplínou
- kompromis mezi demokratickými principy a nutností profesionálního rozhodování a řízení
- definice nejen kompetencí, ale i odpovědnosti funkcionářů na všech úrovních, včetně „vymáhacích“ principů
- problém „kolektivní nezodpovědnosti“ v orgánech, včetně nebezpečí partikulárních zájmů
- nebezpečí „filtrace“ a i neúmyslného zkreslování informací směrem k členům probíhající generiční. výměny na postech funkcionářů OS ČMS, včetně možného vzniku generičního problému

Rozvoj a aktivizace členské základny OS ČMS

- nekompromisně vystupovat proti všem zjevným nebo skrytým formám diskriminace z důvodů členství v odborovém sdružení nebo výkonu odborových funkcí;
- zabezpečovat vznik odborových organizací v nově vznikajících firmách; usilovat o zachování odborových organizací v případě strukturálních změn; přesvědčivě propagovat činnost odborů, zejména našeho OS ČMS prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků;
- usilovat o rozšiřování působnosti našeho časopisu „Občasník“ tak, aby oslovoval nejširší okruh čtenářské veřejnosti, dbát na kvalitu a vysokou novinářskou úroveň; vydávat a rozšiřovat další materiály propagující činnosti našich odborů (referáty, bulletinů atd.);
- v každé Obvodní Radě analyzovat stav odborové organizovanosti u nových soukromých podnikatelů, akciových společností i zahraničních firem;
- programově kontaktovat pracovní kolektivy, prověřovat pracovní podmínky a dodržování legislativy, poskytovat právní pomoc v pracovněprávních vztazích;
- usilovat o zastavení trvalého poklesu členské základny, její stabilizaci a vytváření podmínek pro její rozšiřování, zejména mezi mladými zaměstnanci;

- v odborových organizacích udržovat kontakt s členkami na mateřské dovolené a s nezaměstnanými členy OS ČMS;
- hledat a zavádět další formy zvýhodnění členů OS ČMS;
- vybudovat funkční informační systém, založený na využití moderních komunikačních a informačních technologiích.

Oblast hygieny práce a BOZP

- kontrolovat dodržování všech platných předpisů, vztahujících se k pracovnímu prostředí a v souvislosti s tím vyžadovat realizaci zákonných povinností zaměstnavatelů v oblasti závodní zdravotní péče tak, aby nebyly v rozporu s ratifikovanými úmluvami MOP;
- vyžadovat od zaměstnavatelů opatření technického a organizačního rázu při vybavování pracovišť, směřující k odstraňování nadměrného zatěžování lidského organismu škodlivými účinky jednotlivých složek pracovního prostředí, technického zařízení a zpracovávaného materiálu;
- důsledně prosazovat dokonalé vyšetřování příčin vzniku pracovních úrazů a trvat na nápravných opatřeních;
- požadovat včasné, komplexní a úplné odškodňování postižených zaměstnanců po pracovních úrazech a nemocech z povolání;
- poskytovat poradenskou a metodickou pomoc v oblasti BOZP.

Ve všech Obvodních Radách OS ČMS

- aktivně působit na minimalizaci nepříznivých důsledků propouštění zaměstnanců v souvislosti s pokračující restrukturalizací podniků;
- posilovat vliv obvodu na řešení aktivní politiky zaměstnanosti ve spolupráci se zaměstnavateli, úřady práce a dalšími příslušnými orgány státní správy;
- důsledně dbát na uplatňování principu rovnosti mužů a žen v přístupu k zaměstnání, odměňování a postupu v zaměstnání;
- systémově rozvíjet dialog: s vysokoškolskou, středoškolskou a dělnickou mládeží.
- Narůstající sociální problémy mladých zaměstnanců i mladých rodin řešit při kolektivním vyjednávání, legislativními aktivitami OS ČMS v Parlamentu a ovlivňování činností místních samospráv;
- angažovat členskou základnu i sympatizující veřejnost do kolektivního vyjednávání organizovaného základními i místními organizacemi OS ČMS;
- usilovat o posílení významu kolektivního vyjednávání, uzavírání kolektivních smluv vyššího stupně a prosazovat přijetí jednotlivých a obecně závazných pravidel pro jejich rozšiřování;
- zasazovat se o to, aby zaměstnavatelé přispívali na úhradu nákladů za činnosti, které odbory vykonávají ve prospěch všech zaměstnanců;
- u zaměstnavatelů se zahraniční kapitálovou účastí koordinovat postup s partnerskými odborovými organizacemi.

Systém celospolečenské ochrany před chudobou a materiální nouzí

- Bojovat proti chudobě a vyloučení lidí ze společnosti coby sociálnímu jevu dnešní kapitalistické společnosti.
- Navrhnout změnu institutu životního minima a jeho valorizace tak, aby odrážel i případná regionální specifika, nenahrazoval institutu minimální mzdy.
- Systém sociální pomoci rozšířit o instituty chráněného sociálního bydlení, garantované sociální péče, zdravotní a rehabilitační péče.
- Zvýšit zainteresovanost státu, krajů a obcí na výstavbě azylových domů pro matky s dětmi a bezdomovce.

Oblast mezinárodní činnosti

- Aktivně se podílet na činnosti Světové odborové federace a jejím Evropském sekretariátu EROF a dalších mezinárodních odborových organizací.
- Soustředit se na prosazování mezinárodní solidarity, upevňování a rozvoj základních a odborových práv, ekonomické, sociální práva pracujících.
- Snažit se o zapojení do činnosti výborů a pracovních skupin při Mezinárodní organizaci práce, prosazování a dodržování mezinárodně přijatých norem a závazků.
- Prohlubovat všestrannou spolupráci a solidaritu zejména s levicovými odborovými organizacemi.
- Pokračovat ve výměně zkušeností se zahraničními partnery.

OS ČMS a volby

- Zabezpečit participaci OS ČMS na parlamentních, krajských a komunálních volbách k prosazování našich programových cílů.
- Posuzovat a kontaktovat své volební partnery, vypracovat program vzájemné spolupráce a podpory.
- zapojit celou organizační strukturu O ČMS do výběru vhodných kandidátů.

Materiální zajištění OS ČMS

- Zkvalitňovat příspěvkovou morálku členské základny základních a místních organizací a klubů.
- Na všech úrovních hledat další možné zdroje k materiálnímu zabezpečení odborového sdružení, posílit využití vlastních rekreačních zařízení.
- Rozšiřovat zapojení sympatizantů a dobrovolných přispívatelů na činnost OS ČMS.